

munen fastslaas. Det udtalte jeg i mit første Foredrag, og det er ikke blevet afkræftet ved den almindelige anbefaling af Forslaget, som det ærede Medlem fremsatte nu.

Wiinblad: Den ærede Konseilspræsident har gentagne Gange talt om Socialdemokraternes Taktik i 1896. Ministeren gjorde sig straks skyldig i en Fejlhukning, idet han mente, at jeg havde udtalt, at den Grundlovsændring, som den Gang forelaa, var et Fremskridt. Det viser sig nu af Rigsdagstidenden, at jeg saa langt fra har sagt det, at jeg tværtimod har brugt Udtrykket Tilbageskridt, idet jeg har tilføjet: selv om jeg ikke anser det for noget særligt Tilbageskridt. Den ærede Konseilspræsident gjorde sig endvidere skyldig i en Fejltagelse, da han omtalte vor Taktik i 1896. Det, der forelaa i 1896, var et Tilbud fra om ikke just hele Venstre, saa fra en Del af Venstre til Højre, der skulde gøre et Systemskifte muligt. Den Ordfører, Venstre den Gang havde, og som fremsatte Forslaget om at ændre Grundloven, udtalte til mig, at Højre vilde ikke og turde ikke slippe Magten den Gang, saa længe Grundloven var uforandret. Ordføreren udtalte den Gang, at der forelaa et Præcedens for, at man kunde udstede provisoriske Love ved Hjælp af det ene Ting, og Højre frygtede for, at Venstre vilde bruge dette Præcedens mod Højre. Derfor gjorde man fra Venstres Side et Forligstilbud, idet man sagde: Ere I bange for at lade os komme til Magten, nu vel, saa forandre vi Grundloven saaledes, at I ikke længere behøve at nære Frygt! Det var Venstres Tilbud til Højre den Gang. Men dertil udtalte jeg, at man skulde ikke gaa denne Omvej, ikke sjakre sig til et Resultat, man skulde skabe en offentlig Mening, som bøjede Landstinget i Knæ og satte Højre bort fra Magten. Og jeg sagde da paa Spørgsmaalet om, hvorledes man skaber den offentlige Mening: Det gør man ved gode demokratiske Reformere.

Jeg sagde altsaa den Gang: Man skal ikke ad Bagveje og Snigveje søge at komme til Magten, man skal skabe en offentlig Mening, der kan sprænge Landstingets Modstand. Den offentlige Mening skabes ved gode Reformforslag, og et saadant er netop Forslaget, der indeholder Kravet om Kvinders Valgret. Hvis Venstre havde taget det op den Gang, eller hvis Regeringen tager det op nu, vilde Venstre den Gang have haft og vil Regeringen nu have den store Støtte i Befolkningen, som Kvinder-

nes Bistand er. Saaledes er Stillingen, at hvis den høje Regering kommer i Kamp med Landstinget, vil den endog kunne paaregne alle politisk interesserede Kvinders Støtte. Det var vor Taktik den Gang, og det er vor Taktik nu: at bygge vort Parti op paa et Folkekrav, en Folkestemning, og saa lade os bære frem af dette Krav og denne Stemning. Men det vil, lader det til, Venstre i Øjeblikket ikke. Nuvel! saa lad Socialdemokratiet bæres frem ad den Vej, vi valgte i 1896, og som vi gaa paa den Dag i Dag.

Konseilspræsidenten (J. C. Christensen): Det ærede Medlem sagde jo som Ordfører i 1896 forskellige Ting. Han vilde ogsaa den Gang ind paa at bebrejde Venstre, at vi lukkede Vejen af for at kunne benytte Provisoriet i Fremtiden. Men det kommer ikke den Sag, vi tale om, ved, og derfor skal jeg alene holde mig til, hvorledes Stillingen var i 1896 (*Ordføreren for Forslagsstillerne* [Borgbjerg]: Det kommer heller ikke Sagen ved!) Jo, det kommer netop Sagen ved, men det ærede Medlem kan jo faa Ordet bagefter. Det ærede Medlem har ondt ved at tillade nogen at tale ud, han skal bestandig afbryde. Det vedkommer i høj Grad Sagen. I 1896 stode vi umiddelbart efter Afslutningen af en stærk Kampperiode, hvor Provisoriet var gjort brugeligt som Kampmiddel mod Folketinget, og hvor den væsentligste Opgave for alt demokratisk Arbejde i en lang Aarrække havde været at faa Grundloven hævdet saaledes, som den rettelig havde været forstaaet af Grundlovsfædrene. Det var netop det væsentligste Fremskridt, vi havde arbejdet paa, at faa Grundloven ret forstaaet og praktiseret saaledes. Nu sagde det ærede Medlem i 1896 som Ordfører for Forslagsstillerne om Forslaget: „Som Forslaget er nu, tror jeg, at man kan sige, at det opretholder Grundloven, saaledes som den maaske ret bør forstaaes.“ Saaledes var det Forslag i det ærede Medlems Øjne den Gang, at det opretholdt Grundloven saaledes, som den ret bør forstaaes, og det var i Virkeligheden i alle daværende Demokraters Øjne et Fremskridt, det vilde ingen den Gang benægte.

Men nu har det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i Dag sagt, at Forslaget fra Halvfemserne i Virkeligheden var et Tilbageskridt. Jeg henviste da til Udtalelser af det ærede Medlem for Københavns 12te Valgkreds (Wiinblad) — de findes gentagne Gange